

Emmeloord, 6 oktober 2015.

Onderwerp

Meerjarenprogrammabegroting 2016 (-2019)

Advies raadscommissie

Voor alle fracties is die een bespreekstuk.

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

De (meerjaren)programmabegroting 2016 (- 2019) vaststellen.

Doelstelling

Overeenkomstig de Gemeentewet een duurzaam sluitende (meerjaren)programma-begroting 2016 (- 2019) vaststellen en daarmee de kaders voor het te realiseren beleid. Gelijktijdig met het vaststellen van de begroting wordt de uitvoering van de begroting gedelegeerd aan het college van burgemeester en wethouders.

Inleiding

De Perspectiefnota 2016 – 2019 is vastgesteld met een structureel tekort van ongeveer € 400.000. Dit tekort was exclusief de uitwerking van de meicirculaire. De reden om de Perspectiefnota verantwoord met een structureel tekort vast te kunnen stellen lag gelegen in verwachting dat er substantiële financiële faseringeffecten zouden optreden in het herijken en aanpassingen van de budgetten voor Jeugd, Participatie en WMO-2015 en in de inflatiecorrectie. De uitkomsten van de meicirculaire kwamen grosso modo overeen met de uitgangspunten van de Perspectiefnota, in die zin dat het verwachte structurele tekort van € 400.000 ook het tekort was na de meicirculaire. In dat opzicht viel de uitkomst van de meicirculaire niet mee.

Een bezuinigingsoperatievoorstel doorvoeren voor een bedrag van structureel € 400.000 werd door het college als ongewenst geacht in het licht van de kaderstellende rol van de gemeenteraad en het positieve effect van de septembercirculaire. Het effect van de septembercirculaire is verwerkt in de thans voorliggende begroting. Hiermee wordt het meest recht gedaan aan enerzijds de kaderstellende rol die bij de gemeenteraad ligt en anderzijds aan het opstellen van een begroting op basis van zo actueel mogelijke informatie.

Behoudens de aanpassingen van de algemene uitkering is het vastgestelde percentage voor de macronorm voor de onroerendezaakbelasting (OZB) een opvallend item uit de septembercirculaire. Minister Plasterk heeft de norm voor 2016 bepaald op 1,57%. Dit percentage is lager dan de eerder door u vastgestelde 2,2% verhoging van de OZB-tarieven, omdat de minister een strafkorting toepast op de macronorm vanwege het feit dat alle Nederlandse gemeenten tezamen de macronorm van 2015 hebben overschreden. Voor de berekening van de OZB-percentages is de macronorm OZB van 1,57% als uitgangspunt genomen, omdat daarmee wordt aangesloten op het uitgangspunt van de Perspectiefnota en het collegeprogramma ten aanzien van de OZB-tariefbepaling.

Het vertrekpunt en de resultaten voor de (meerjaren)programmabegroting 2016 (- 2019) in cijfers:

(in €)

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Verwacht meerjarenresultaat per vaststelling Perspectiefnota raad 29 juni 2015	-373.189	-66.040	-399.426	-397.426
Mutatiesom ten opzichte van uitgangspunt bij Perspectiefnota 2016	404.382	72.583	495.394	627.701
De definitieve begrotingsuitkomsten 2016 – 2019	31.193	6.543	95.968	230.275
Verklaring mutatiesom:				
1. Algemene uitkering (Septembercirculaire) ten opzichte van september 2015	450.000	-150.000	225.000	320.000
2. Elimineren begrote kasschuif	-150.000	150.000		
3. Kapitaallasten	100.000	100.000	100.000	100.000
4. Beperking rentetoerekening grondexploitaties.	100.000	100.000	100.000	100.000
5. Vervallen stelpost kapitaallasten	200.000	200.000	200.000	200.000
6. Stelpost bezuinigingen Sport	-20.000	-75.000	-75.000	-75.000
7. Budget tolken en overige kosten vluchtelingen 2016/2017 doortrekken naar structureel in lijn met algemene uitkering	-115.000	-115.000	-115.000	-115.000
8. OZB macronorm van 1,57% in afwijking van begrote 2,2%	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000
9. Hogere last onderhoud beweegbare bruggen	-100.000			
12. Overige	4.382	-72.417	125.394	162.701
	404.382	72.583	495.394	627.701

Het grootste afwijking ten opzichte van de Perspectiefnota had de lagere declaratie van BTW door alle Nederlandse gemeenten tezamen uit het BTW-compensatiefonds. Het rijk heeft het totaalbedrag van de onderbestedingen structureel toegevoegd aan de algemene uitkering. Voor gemeente Noordoostpolder ongeveer € 350.000. Tezamen met een licht verhoogde groei van de algemene uitkering zorgt dit voor een positief effect in 2016 van € 450.000.

Naast de informatie en richtlijnen van het Rijk is invulling gegeven uw begrotings-autonomie. Een korte toelichting op het verloop van de cijfers.

1. Ten opzichte van de vigerende meerjarenbegroting is de noodzaak tot gebruik van de eerder voorziene kasschuif vervallen.
2. Door de aanhoudende lage marktrente is het rentepercentage voor de rentetoerekening en de renteberekening voor financiering van de uitgaven naar beneden bijgesteld van 3,5% naar 2,75%, zodat de rekenrente in overeenstemming is met uw rentebeleid.
3. Op basis van reëel begroten kan door het geringere investeringsvolume en door de lagere rente de stelpost van € 200.000 op kapitaallasten niet meer worden gerealiseerd.
4. Eén van de speerpunten van een gewijzigd en geïntensiveerd provinciaal toezicht is de visie op stelposten. Om die reden is de stelpost voor de bezuinigingen op Sport begrotingstechnisch geamoveerd, dit in tegenstelling tot de doelstelling. De

bezuinigingstaakstelling voor Sport die u heeft vastgesteld blijft voor het college onverkort gezien als te realiseren opdracht.

5. In de Perspectiefnota was voor de jaren 2016 en 2017 een budget van € 80.000 voorzien voor bekostiging van tolken en overige werkzaamheden van afdeling burgerzaken. Verder was er voor 2016 en 2017 een budget voorzien van € 35.000 voor overige aan vluchtelingen gerelateerde lasten. In lijn met de structureel geraamde baten en met de ontwikkeling op het terrein van vluchtelingen wordt harmonisatie van baten en lasten in dezen voorstelbaar geacht.
6. De kosten van het vervangen van het besturingssysteem voor beweegbare bruggen dient niet gedekt te worden uit de reserve voor vast bruggen en daarom is een aanvulling op het reguliere budget onderhoud bruggen noodzakelijk.

Lokale lastendruk

Voor 2016 zullen voor alle huishoudens de tarieven voor de afvalstoffenheffing stijgen. Dit is noodzakelijk vanwege gestegen kosten voor het afvoeren en verbranden van restafval en de begrote afname van het bestemmingsreserveniveau afvalstoffenheffing naar nihil. Het tarief voor de rioolheffing blijft op het zelfde niveau gehandhaafd als de afgelopen jaren.

Voor huishoudens die een eigen woning bezitten is de belastingdruk verder afhankelijk van de WOZ-waarde. De hoogte van de stijging van de belastingdruk is afhankelijk van de ontwikkeling van de WOZ-waarde van de woning en de stijging van 1,57% van de OZB-tarieven. Hoe sterker de stijging van de WOZ-waarde van een woning, des te sterker zal ook de belastingdruk stijgen. In onderstaande voorbeelden wordt een benadering gegeven van de ontwikkeling van de lokale lastendruk in Noordoostpolder over een aantal jaren.

Voorbeeld 1:

Hierbij wordt uitgegaan van een meerpersoonshuishouden, dat een eigen woning bezit met een WOZ-waarde voor 2013 van € 176.000, voor 2014 van € 166.000, voor 2015 van € 163.000 en voor 2016 van € 164.000.

Belastingsoort	2013	2014	2015	2016
OZB	€ 253,27	€ 253,27	€ 252,81	€ 256,66
Afvalstoffenheffing	€ 258,00	€ 258,00	€ 258,00	€ 267,48
Rioolheffing	€193,44	€ 193,44	€ 193,44	€ 193,44
Eénmalige korting	€-27,00	€ -13,17	-	-
Totaal	€677,71	€ 691,54	€ 704,25	€ 717,58
Stijging t.o.v. voorgaand jaar	1,95%	2,04%	1,8%	1,8%

Tabel: ontwikkeling lokale lastendruk voor een standaard meerpersoonshuishouden

Voorbeeld 2:

Hierbij wordt uitgegaan van een éénpersoonshuishouden, dat een huurwoning heeft. In verband met de afschaffing van het gebruikersdeel OZB voor woningen betaalt een huurder sinds 2006 geen OZB meer.

Belastingsoort	2013	2014	2015	2016
Afvalstoffenheffing	€ 219,30	€ 219,30	€ 219,24	€ 227,28
Rioolheffing	€ 193,44	€ 193,44	€ 193,44	€ 193,44
Eénmalige korting	€ -27,00	€ -13,17	-	-
Totaal	€ 385,74	€ 399,57	€ 412,68	€ 420,72
Stijging t.o.v. voorgaand jaar	3,49%	3,58%	3,28%	1,9%

Tabel: ontwikkeling lokale lastendruk voor een standaard éénpersoonshuishouden

Financiële positie

De informatie, ratio's en kengetallen die in onderstaand overzicht zijn weergegeven dienen slechts als een indicatie, waarmee kan worden gezien of de gemeentelijke financiën robuust genoeg zijn om op korte en lange termijn aan alle betalingsverplichtingen te kunnen voldoen, tegenslagen in de toekomst op te kunnen vangen, investeringen te kunnen doen en wat de mate van flexibiliteit is voor de exploitatie en balans.

In deze begroting worden voor het eerst in de volle breedte cijfers, ratio's en kengetallen gepresenteerd die de verwachte ontwikkelingen aangeven van de financiële positie en niet profetisch van aard zijn. De financiële positie van gemeenten wordt door het rijk van dusdanig belang geacht dat er toezicht voor is ingesteld en met ingang van 2016 een basisset aan kengetallen moet worden opgenomen. Gemeente Noordoostpolder vindt deze basisset volstrekt onvoldoende en heeft voor een breder aanbod van informatie gekozen voor u als raad.

De conclusie is dat de financiële positie van Noordoostpolder goed is en dat dit ook voor de komende jaren goed blijft. Ten opzichte van eerdere verwachtingen treedt er een verbetering op van de kwaliteit van de financiële positie. In het onderstaande overzicht treft u een aantal belangrijke ratio's aan:

Dashboard				
	Status	Rekening 2014 (t-2)	Begroting 2015 (t-1)	Begroting 2016 (t)
Current Ratio		2,09	1,81	1,80
Quick Ratio		0,68	0,51	0,57
Netto Werkkapitaal		€ 26.006.952	€ 18.757.734	€ 17.302.489
Solvabiliteitsratio I		0,61	0,65	0,66
Solvabiliteitsratio II		1,85	2,34	2,42
Debt Ratio		0,31	0,26	0,26
Gouden Balansregel		0,80	0,88	0,88
Netto Schuldquote I		0,19	0,15	0,13
Netto Schuldquote II		0,12	0,10	0,08
Uitleenquote		0,08	0,07	0,07
Voorraadquote		0,32	0,26	0,22
Wendbaarheid		0,33%	0,02%	1,98%
Primair Surplus		3,43%	0,29%	2,51%
Belastingcapaciteit		101,29%	102,13%	102,23%

* legenda; groen = uitstekend, lichtgroen = goed, oranje = voldoende, rood = onvoldoende.
Het betreft een signaalfunctie ten opzichte van algemene normwaarden. Kaders zijn nog niet vastgesteld.

* Belastingcapaciteit bij 100% = de woonlasten van gemeente Noordoostpolder in jaar t zijn gelijk aan de woonlasten van het landelijk gemiddelde in jaar t-1

Samenvatting

Het college heeft voor 2016 – 2019 een duurzaam sluitende meerjarenbegroting opgesteld, waarbij sprake is van een solide evenwicht tussen ambities en de financiële positie. Het verlagen van het eerder vastgestelde stijgingspercentage voor de OZB-tarieven van 2,2% naar 1,57% en het bevriezen van het tarief voor de rioolheffing matigt het effect van de tariefsverhoging van de afvalstoffen. Hiermee komt de totale

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 oktober 2015,
no. 340976-1;

gelet op artikel 190, 191 en 192 van de Gemeentewet

B E S L U I T:

de (meerjaren)programmabegroting 2016 - 2019 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 9 november 2015

De griffier,

de voorzitter,